

ΑΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΩΝ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΡΥΣΤΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ : ΓΕΩΡΓΑΛΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΚΥΡΜΙΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 :ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ	
1.1 Η σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	7
1.2 Νομική κατοχύρωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.....	7
1.2.1 Α βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι-Κοινότητες).....	8
1.2.2 Β βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης.....	9
1.2.3 Η «Αποκεντρωμένη Διοίκηση».....	10
1.3 Οι οικονομικές λειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	11
1.3.1 Η Λειτουργία της διανομής.....	11
1.3.2 Η Λειτουργία της σταθεροποίησης.....	12
1.3.3 Η Λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής.....	13
1.4 Πηγές χρηματοδότησης των ΟΤΑ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	
2.1 Γενικά.....	17
2.2 Το συνταγματικό πλαίσιο	18
2.3 Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η Συνθήκη της Λισσαβώνας.....	19
2.4 Το σύστημα διακυβέρνησης των νέων Δήμων.....	21
2.5 Νέοι θεσμοί διαβούλευσης.....	27

2.6 Αρμοδιότητες των νέων Δήμων..... 28

2.7 Οι ρυθμίσεις για τις περιφέρειες..... 29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Γενικά Χαρακτηριστικά..... 32

3.1 Δήμος Χαλκίδας..... 34

3.2 Δήμος Καρύστου..... 36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Γενικά..... 37

4.1 Αριθμοδείκτης Ρευστότητας (Liquidity Ratios)..... 37

4.1.2 Αριθμοδείκτης Δραστηριότητας (Activity Ratios)..... 37

4.1.3 Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας (Profitability Ratios)..... 38

4.1.4 Αριθμοδείκτης Διαρθρώσεως Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας
(Financial Structure and Viability Ratios)..... 38

4.1.5 Αριθμοδείκτης Επενδύσεων (Investment Ratios)..... 38

4.2 Αριθμοδείκτες Δήμου Χαλκίδας

4.2.1 Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio)..... 39

4.2.2 Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας (Acid-test Ratio)..... 40

4.2.3 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης (Net Working capital turnover ratio).....	41
4.2.4 Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια (Ratio of Owner's Equity to Total Liabilities).....	42
4.2.5 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Παγίων ή Κεφαλαίων (Ratio of Owner's Equity to Fixed Assets).....	43
4.2.6 Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις (Ratio of Current Assets to Total Liabilities).....	44
4.3 Αριθμοδείκτες Δήμου Καρύστου	
4.3.1 Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio).....	45
4.3.2 Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας (Acid-test Ratio).....	46
4.3.3 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης (Net Working capital turnover ratio).....	46
4.3.4 Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια (Ratio of Owner's Equity to Total Liabilities).....	47
4.3.5 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Παγίων ή Κεφαλαίων (Ratio of Owner's Equity to Fixed Assets).....	48
4.3.6 Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις (Ratio of Current Assets to Total Liabilities).....	48
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	49

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της Λογιστικής είναι η Ανάλυση των Χρηματοοικονομικών ή Λογιστικών καταστάσεων. Όταν λέμε ανάλυση εννοούμε την διερεύνηση, ερμηνεία και αξιολόγηση των οικονομικών καταστάσεων. Η ανάλυση αποτελείται από τη στατική ανάλυση και την ανάλυση μέσω αριθμοδεικτών. Η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων επιτελείται μια σημαντική λειτουργία μετατροπής ποικίλων στοιχείων, από απλούς αριθμούς σε χρήσιμες πληροφορίες, που σπάνια προσφέρονται αυτούσιες. Οι λογιστικές ή χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρέχουν πληροφορίες που μπορούν να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους για τις επιχειρηματικές μονάδες να λάβουν σωστές αποφάσεις. Αποτελούν ως εκ τούτου, σημαντική πηγή πληροφοριών. Η πλέον σημαντική πηγή πληροφοριών για τη δραστηριότητα μιας επιχειρήσεως είναι οι βασικές λογιστικές καταστάσεις, οι οποίες είναι ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Εκεί εμφανίζονται τα περιουσιακά στοιχεία, οι πηγές προελεύσεως των κεφαλαίων της, καθώς και τα οικονομικά αποτελέσματα από τις δραστηριότητες της. Βέβαια η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων δεν αποδυναμώνει τον ανθρώπινο (υποκειμενικό) παράγοντα, ο οποίος πάντοτε σφραγίζει και χρωματίζει τη λήψη αποφάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Η αναδιοργάνωση και ο θεσμικός εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης αποτελούν μια από τις προτεραιότητες των ελληνικών κυβερνήσεων. Οι αλλαγές στον τομέα αυτό τα τελευταία χρόνια ήταν σημαντικές τόσο στο θεσμικό όσο και στο οργανωτικό πεδίο.

Οι αλλαγές αυτές στοχεύουν στην αποσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση προς την περιφέρεια, αλλά και στη θεσμική και οργανωτική ανασυγκρότηση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, η δημιουργία της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και η συγκρότηση της περιφέρειας σε πραγματικά αποκεντρωμένη δημόσια διοίκηση επέφεραν σημαντικές αλλαγές στο σύστημα διοίκησης- αυτοδιοίκησης και αναπτυξιακής οργάνωσης της χώρας, αλλά και στη δημόσια και κοινωνική ζωή του τόπου. Το κράτος οργανώνεται σε άλλη βάση με ορθολογική κατανομή των αρμοδιοτήτων στα διάφορα επίπεδα και διαρθρώνεται περιφερειακά για να μπορεί να λειτουργεί περισσότερο αποτελεσματικά.

1.1 Η σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης

Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ονομάζονται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που το καθένα έχει συσταθεί σε συγκεκριμένη εδαφική περιφέρεια της Ελλάδας και έχει ως σκοπό τη διοίκηση των τοπικών ζητημάτων, τα δε όργανά του εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία από τους δημότες της περιφέρειας.

Εμμέσως ο όρος εμπεριέχει και γεωγραφική και δημογραφική σημασία, υπό την έννοια ότι κάθε Ο.Τ.Α. έχει καθορισμένη έκταση, έδρα και συγκεκριμένο πληθυσμό .

1.2 Νομική κατοχύρωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.

Η ελληνική επικράτεια-με εξαίρεση την περιοχή του Αγίου Όρους, για την οποία προβλέπεται ιδιαίτερο καθεστώς- είναι διαιρεμένη σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ). Οι ΟΤΑ σκοπό έχουν να δημιουργήσουν ευκαιρίες ενεργητικής συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και να ενδυναμώσουν το αίσθημα ευθύνης και καθήκοντος του πολίτη απέναντι στη κοινωνία. Δημιουργώντας καλύτερη τοπική κοινωνία

δημιουργούμε καλύτερο κράτος. Ο θεσμός της τοπικής Αυτοδιοίκησης κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα (άρθρο 102), το οποίο θεμελιώνει τον Α΄ και Β΄ βαθμό Αυτοδιοίκησης.

1.2.1 Α βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι-Κοινότητες)

Οι ΟΤΑ αποτελούνται από Δήμους και Κοινότητες. Η χώρα διαιρείται σε επτά αποκεντρωμένες διοικήσεις, δεκατρείς περιφέρειες και 325 δήμους. Διοικείται από τον δήμαρχο και το δημοτικό συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία. Κάθε δήμος χωρίζεται σε διαμερίσματα με την ονομασία «δημοτικές ενότητες» και αυτές με τη σειρά τους σε «κοινότητες». Οι τελευταίες διαθέτουν δικά τους συμβούλια, ο ρόλος αυτών όμως είναι συμβουλευτικός και δεν μπορούν να λάβουν αποφάσεις.

Οι ΟΤΑ αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) και απολαμβάνουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Αυτό σημαίνει ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, δική τους περιουσία, δικό τους προϋπολογισμό και απασχολούν δικούς τους υπαλλήλους. Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους. Γι' αυτό, το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων τους. Η μέριμνα αυτή πραγματοποιείται με ρυθμίσεις εκ μέρους του κράτους που να εξασφαλίζουν έσοδα, όπως π.χ. από τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Η πολιτεία ασκεί διοικητική εποπτεία στους ΟΤΑ με τρόπο, όμως, που να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, δηλαδή ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τοπικής αρμοδιότητάς τους και όχι έλεγχο

σκοπιμότητας (δεν εξετάζει αν οι πράξεις τους εξυπηρετούν κάποιο σκοπό ή όχι).

Στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ ανήκουν οι τοπικές υποθέσεις. Τοπική υπόθεση είναι εκείνη που αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων της περιφέρειας των ΟΤΑ. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες αρμοδιότητες που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ πρώτης βαθμίδας. Τέτοιες αρμοδιότητες αποτελούν: Η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (δρόμοι, πάρκα, πλατείες, κ.λπ.), η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων, η συντήρηση των σχολικών κτιρίων, η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων, η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.

1.2.2 Β βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης

Δευτεροβάθμιος Ο.Τ.Α. είναι η "περιφέρεια", η οποία αντιστοιχεί σε μία ευρεία γεωγραφική περιοχή της χώρας. Τα όργανα της Περιφέρειας είναι ο Περιφερειάρχης, ο Αντιπεριφερειάρχης, το Περιφερειακό Συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή και η Εκτελεστική Επιτροπή. Τα τρία πρώτα όργανα εκλέγονται άμεσα από το λαό, για πέντε χρόνια, με εκλογές που γίνονται ταυτόχρονα με τις δημοτικές. Σε αυτές τις θέσεις μπορούν να εκλεγούν μόνο δημότες δήμου που υπάγεται στην Περιφέρεια, αλλά επιτρέπεται να θέσει

υποψηφιότητα και κάποιος που μεταδημότευσε, χωρίς να έχει συμπληρωθεί ακόμη διετία. Κάθε περιφέρεια διαιρείται σε «περιφερειακές ενότητες», οι οποίες συνήθως συμπίπτουν με τους νομούς. Κάθε περιφερειακή ενότητα διαθέτει δικό της αντιπεριφερειάρχη που προέρχεται από τον εκλογικό συνδυασμό του περιφερειάρχη.

Σύμφωνα με το άρθρο 3, οι Περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τα οποία "σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές". Η Ελλάδα υποδιαιρείται σε 13 περιφέρειες, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 186 είναι αρμόδιες για την Ανάπτυξη, τη Γεωργία-Κτηνοτροφία-Αλιεία, τους Φυσικούς Πόρους-Ενέργεια-Βιομηχανία, την Απασχόληση-Εμπόριο-Τουρισμό, τις Μεταφορές-Επικοινωνίες, τα Έργα-Χωροταξία-Περιβάλλον, την Υγεία, την Παιδεία-Αθλητισμό-Πολιτισμό, την Πολιτική Προστασία και Διοικητική Μέριμνα. Η Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής και η Μητροπολιτική περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης και Κεντρικής Μακεδονίας ασκούν επιπρόσθετες αρμοδιότητες, σύμφωνα με το άρθρο 210.

1.2.3 Η «Αποκεντρωμένη Διοίκηση»

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση αποτελεί βαθμίδα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, η οποία συστάθηκε το 2011, όταν τέθηκε σε ισχύ η νέα διοικητική διαίρεση του προγράμματος «Καλλικράτης».

Συνολικά συστάθηκαν επτά Αποκεντρωμένες Διοικήσεις με χώρο ευθύνης που περιλαμβάνει από μία έως τρεις περιφέρειες και καθήκον την εφαρμογή των κυβερνητικών πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο. Επικεφαλής τους είναι ο Γενικός Γραμματέας, ο οποίος διορίζεται από την Κυβέρνηση και λειτουργεί βάσει των οδηγιών της. Στη λειτουργία τους συμμετέχει επίσης ένα συμβούλιο, όπου εκπροσωπούνται οι οικείες περιφέρειες και δήμοι, αλλά αυτό έχει επικουρικό χαρακτήρα και δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις.

Η σύσταση των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων έγινε για να αναλάβουν βασικές αρμοδιότητες των Περιφερειών, μετά την καθιέρωση των τελευταίων ως αυτοδιοικούμενων οργανισμών. Πρόκειται για αρμοδιότητες που, είτε λόγω των διατάξεων του Συντάγματος είτε λόγω του χαρακτήρα τους, αποφασίστηκε να μην περάσουν στην τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά να παραμείνουν στην ευθύνη του κράτους.

1.3 Οι οικονομικές λειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης

Αν συνοψίσουμε τις οικονομικές λειτουργίες του σύγχρονου παρεμβατικού κράτους, καταλήγουμε με μια πρώτη ανάλυση, πως αυτές συνοψίζονται στην επίτευξη της δίκαιης διανομής του εισοδήματος στους πολίτες, στη σταθερότητα της οικονομίας και στην κατανομή των μέσων παραγωγής. Το πρόβλημα που προκύπτει είναι σε τι επίπεδο διοίκησης, θα πρέπει οι λειτουργίες αυτές να ασκούνται. Εάν δηλαδή οι λειτουργίες αυτές θα ανήκουν κατ' εξοχήν στις αρμοδιότητες της κεντρικής διοίκησης ή της τοπικής ή ακόμη σε συνδυασμό και των δύο. Για το λόγο αυτό θα αναλύσουμε την κάθε μία λειτουργία ξεχωριστά.

1.3.1. Η Λειτουργία της διανομής

Τα μέτρα για την αναδιανομή του εισοδήματος πρέπει να λαμβάνονται από την Κεντρική Διοίκηση, γιατί διαφορετικά οι ενέργειες των ΟΤΑ θα προκαλέσουν αλλαγή στον τόπο εγκατάστασης του κεφαλαίου και των πολιτών και κατά συνέπεια δεν θα έχουν κανένα αποτέλεσμα.

Για παράδειγμα, έστω ότι οι ΟΤΑ θέλουν να επιχειρήσουν την αναδιανομή του εισοδήματος από τα πλούσια οικονομικά στρώματα στα φτωχότερα, μέσω επιβολής υψηλής φορολογίας στους πλούσιους και παροχής εισοδηματικών ενισχύσεων στους φτωχούς. Σε αυτή την περίπτωση, θα έχουμε μετακίνηση των πλούσιων που κατοικούν σε αυτή την περιοχή, σε άλλον ΟΤΑ, και παράλληλα, οι φτωχοί άλλων περιοχών θα θελήσουν να μετακινηθούν στον ΟΤΑ, με την έντονα προοδευτική φορολογία. Κατά συνέπεια, η μετακίνηση αυτή των πολιτών θα προκαλέσει μείωση του εισοδήματος και της φορολογικής βάσης στη συγκεκριμένη περιοχή με αποτέλεσμα, την μη τήρηση του αρχικού προγράμματος

1.3.2 Η Λειτουργία της σταθεροποίησης

Η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης και σταθερών τιμών δεν μπορεί παρά να αποτελεί αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης. Ο λόγος για τον οποίο η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να επιδιώκει τη σταθεροποίηση της οικονομίας δεν είναι μόνον ότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί ευκολότερα όταν η σταθεροποιητική πολιτική σχεδιάζεται και ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση αλλά και γιατί η χρησιμοποίηση από τους ΟΤΑ μέσω μακροοικονομικής πολιτικής μπορεί να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Κατ' αρχή, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να ασκήσει νομισματική πολιτική γιατί για το σκοπό αυτό θα έπρεπε οι ΟΤΑ να έχουν την δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα. Είναι αυτονόητο ότι αν τα δημοτικά συμβούλια είχαν τη δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα θα προτιμούσαν να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες από άλλες κοινότητες με νέο χρήμα παρά να επιβαρύνουν τους δημότες τους με τοπικούς φόρους και τέλη. Η άλλη λύση θα ήταν αν θα μπορούσε η τοπική αυτοδιοίκηση να ασκήσει δημοσιονομική πολιτική, όμως και αυτός ο τρόπος δεν θα μας έδινε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται κυρίως με την αύξηση των δαπανών ή και τη μείωση της φορολογίας όταν απαιτείται τόνωση της συνολικής ζήτησης και με τη μείωση των δαπανών και την αύξηση της φορολογίας όταν επιδιώκεται μείωση της συνολικής ζήτησης.

1.3.3 Η Λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής

Στη λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής περιλαμβάνονται ο εφοδιασμός της κοινωνίας με δημόσια αγαθά και υπηρεσίες, η ρύθμιση των εξωτερικών οικονομικών και επιβαρύνσεων και η διόρθωση των μονοπωλιακών παρεκκλίσεων. Η παρέμβαση του Κράτους στην κατανομή των μέσων παραγωγής μπορεί να απαιτείται για διάφορους λόγους. Για παράδειγμα, μπορεί να απαιτείται έλεγχος των διαφόρων μονοπωλίων ή ολιγοπωλίων, ενθάρρυνση της κατανάλωσης ορισμένων αγαθών και αποθάρρυνση της κατανάλωσης άλλων, δωρεάν παροχή ορισμένων αγαθών και κάλυψη της αντίστοιχης δαπάνης με τη φορολογία κ.λπ. Προκύπτει λοιπόν το ερώτημα αν είναι δυνατή η παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την επίτευξη των στόχων αυτών και ποιος ο βαθμός της αποτελεσματικότητάς της σε σχέση με την Κεντρική Διοίκηση. Για πολλά αγαθά και υπηρεσίες η παροχή τους από την Κεντρική Διοίκηση είναι πολύ περισσότερο ικανοποιητική από

το αν γινόταν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ένας σημαντικός λόγος είναι ότι το όφελος από την παροχή αγαθών και υπηρεσιών διαχέεται και σε κατοίκους εκτός της περιοχής στην οποία τα αγαθά αυτά και οι υπηρεσίες παρέχονται, με συνέπεια η Κεντρική Διοίκηση συγκρινόμενη με την Τοπική Αυτοδιοίκηση να έχει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες παρέμβασης.

1.4 Πηγές χρηματοδότησης των ΟΤΑ

Για να μπορέσουν οι ΟΤΑ να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, θα πρέπει σίγουρα να έχουν πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδότηση. Οι βασικές πηγές χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι οι φόροι, τα τέλη, τα έσοδα από την εκμετάλλευση της περιουσίας τους, οι κρατικές επιχορηγήσεις, ο δανεισμός, καθώς και τα έσοδα από την επιβολή προστίμων. Οι σημαντικότεροι από αυτούς τους πόρους είναι οι εξής:

Α)Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) Δήμων

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

α) το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,

β) το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό 12% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,

γ) το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας σε ποσοστό 50% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.

A)2) Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) Περιφερειών

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των Περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

α) το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό 2,40% επί των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,

β) το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό 4% επί των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.

B) Ίδια Έσοδα

Τα έσοδα αυτά συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική αυτοδυναμία των ΟΤΑ, επειδή το ύψος τους εξαρτάται από την αποφασιστικότητα των αιρετών οργάνων να τα επιβάλουν και από την ικανότητα των οικονομικών υπηρεσιών να τα βεβαιώσουν και να τα εισπράξουν. Σε όσους Δήμους τα έσοδα αυτά υπερβαίνουν το 50% των συνολικών τους εσόδων, παρατηρείται υψηλό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης κυρίως των λειτουργικών δαπανών, αλλά και υπολογίσιμου τμήματος των επενδύσεων τους.

Γ) Επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις διακρίνονται σε:

- τακτικές ή έκτακτες, με βάση την περιοδικότητα και τη θεσμική τους κατοχύρωση,
- γενικές ή ειδικές, ανάλογα με τον προορισμό των σχετικών εσόδων (δαπάνες κάθε είδους ή συγκεκριμένες δαπάνες).

Δ) Δανεισμός

Ο δημόσιος δανεισμός μπορεί μεν να αποτελεί ουσιαστικά αναβολή της κατανομής του κόστους για αργότερα όταν θα επιβληθούν νέοι φόροι με τους οποίους θα πληρωθούν οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις, είναι όμως οικονομικά σκόπιμο και κοινωνικά δίκαιο, η επιβάρυνση των πολιτών από το κόστος των δημόσιων δαπανών, να κατανέμεται χρονικά ανάλογα με το όφελος που αποκτούν. Βέβαια, είναι προτιμότερο οι τρέχουσες δαπάνες να χρηματοδοτούνται με φορολογικά έσοδα και οι δημόσιες επενδύσεις με δανεισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

2.1 Γενικά

Το πρόγραμμα Καλλικράτης, ή ακριβέστερα η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης, ονομάζεται ο ελληνικός νόμος 3852/2010, με τον οποίο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας το 2011 και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους. Επίσης απαντάται και ως Σχέδιο Καλλικράτης, από την ονομασία που είχε πριν εισαχθεί προς συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων. Ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή το Μάιο του 2010. Μέρος των διατάξεών του ενεργοποιήθηκε άμεσα με τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα

της Κυβερνήσεως στις 7 Ιουνίου 2010 (ΦΕΚ 87Α), ώστε να διεξαχθούν βάσει αυτών οι αυτοδιοικητικές εκλογές του ιδίου έτους. Στη πλήρη μορφή του τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2011.

2.2 Το συνταγματικό πλαίσιο

Το παρόν σχέδιο νόμου εξειδικεύει και υλοποιεί βασικές συνταγματικές επιταγές για τη συγκρότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε δύο λειτουργικές βαθμίδες, με μονάδες που διαθέτουν το κατάλληλο μέγεθος και καθίστανται ικανές να διαχειριστούν τις τοπικές υποθέσεις, αλλά και να αναλάβουν την τοπική διεκπεραίωση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους. Η πραγματική ικανότητα άσκησης τοπικών πολιτικών από τα δημοκρατικά εκλεγμένα αιρετά όργανα της αυτοδιοίκησης προσδίδει ουσιαστικό περιεχόμενο στην πολιτική εντολή και την εκλογική νομιμοποίηση της τοπικής πολιτικής ηγεσίας. Τοπική αυτοδιοίκηση που δεν διαθέτει το απαραίτητο μέγεθος, ή στερείται τους αναγκαίους, για την εκπλήρωση της αποστολής της, πόρους, τείνει να εκφυλιστεί σε φορέα με συμβολικό ή/και διεκδικητικό χαρακτήρα. Μια τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς επιχειρησιακή ικανότητα, τείνει να ασχολείται με την εσωτερική της αναπαραγωγή και τη μεσίτευση τοπικών συμφερόντων σε άλλα επίπεδα άσκησης της εξουσίας και όχι με την επίλυση των τοπικών προβλημάτων από δημοκρατικά νομιμοποιημένα και πολιτικά υπεύθυνα και υπόλογα, έναντι των τοπικών κοινωνιών, όργανα. Η αναδιάρθρωση της αυτοδιοίκησης σε λειτουργική κλίμακα αποτελεί επίσης προϋπόθεση για την διοικητική και οικονομική της αυτοτέλεια, η οποία κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Ο προτεινόμενος νόμος μεριμνά για τη μεταφορά ανθρώπινων και οικονομικών πόρων αντίστοιχων προς το ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στην αυτοδιοίκηση,

σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος αλλά και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην προώθηση της διαφάνειας, αλλά και στην ενίσχυση της πολιτικής λογοδοσίας και την αναβάθμιση της πολιτικής εκπροσώπησης των κατοίκων όλων των οικισμών της χώρας, μέσω ενός ισχυρού συστήματος δημοτικής αποκέντρωσης και συμμετοχής.

2.3 Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η Συνθήκη της Λισσαβώνας

Καθώς από την 1^η Δεκεμβρίου 2009 έχει τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβώνας, καθίσταται απαραίτητο μία νομοθετική πρωτοβουλία όπως ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ να εμπνέεται από και να συμβαδίζει με αρχές και αξίες που αποτελούν τη βάση για το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εφαρμοστεί, αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικές αρχές του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ είναι αφ' ενός ο δραστικός περιορισμός των διοικητικών δομών σε δύο πλέον μόνο βαθμούς αυτοδιοίκησης, τους Δήμους και τις Περιφέρειες, και μία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, αφ' ετέρου η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των δύο βαθμών της υτοδιοίκησης επί της αρχής της δοτής αρμοδιότητας, όπως αυτή σαφέστατα διαπνέει τη Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ. Έτσι, οι δύο βαθμοί λειτουργούν μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους απονέμονται και οι σχέσεις τους δεν είναι σχέσεις ιεραρχίας και ελέγχου αλλά σχέσεις συνεργασίας και συναλληλίας. Οι νέες δομές, λιγότερες και πιο ενισχυμένες, μπορούν να εντάξουν καλύτερα στον τρόπο λειτουργίας τους τις βασικές αρχές της Συνθήκης της Λισσαβώνας, δηλαδή της εγγύτητας, της διαφάνειας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (διαδικασία λήψης αποφάσεων,

διοικητική και οικονομική διαφάνεια, εκλογικές διαδικασίες, συμμετοχή κοινωνίας των πολιτών, δημόσια ηθική αιρετών και προσωπικού της αυτοδιοίκησης), της εξωστρέφειας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συμμετοχικής δημοκρατίας αλλά και της εμπάθουσας. Αυτή η τελευταία έννοια, τόσο βασική για την ουσιαστική ολοκλήρωση της ΕΕ, αποτελεί πρόκληση, καθώς για να επιτευχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χρειάζεται να ξεκινήσει ήδη από τα πρώτα επίπεδα διακυβέρνησης, την αυτοδιοίκηση. Και προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται και ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ όταν εμπεριέχει και προωθεί την έννοια της εξωστρέφειας της αυτοδιοίκησης και της ενίσχυσης της αντίληψης ότι το έργο το οποίο επιτελείται σε κοινοτικό επίπεδο είναι έργο το οποίο επηρεάζει αλλά και μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση του και η αυτοδιοίκηση. Όλα αυτά αποτυπώνονται μέσα από διατάξεις σχετικά με τα δίκτυα αδελφοποιήσεων, τις διεθνείς συνεργασίες, τα κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, τη συμμετοχή των αιρετών στην Επιτροπή των Περιφερειών, με την συνακόλουθη εμπλοκή της στη διαδικασία παραγωγής κοινοτικών πολιτικών. Σε αυτήν τη διαδικασία, γίνεται ένα επιπλέον άνοιγμα με την ενδυνάμωση της συμμετοχικής διαδικασίας και της συμμετοχής των πολιτών, όπως και με την πρωτοβουλία των πολιτών για τη νομοθετική διαδικασία σε κοινοτικό επίπεδο, με τα δημοψηφίσματα, τα τοπικά συμβούλια νέων, την πλήρη διαφάνεια και την πρόσβαση των πολιτών σε όλες τις αποφάσεις και τις υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης. Επιπλέον, και με βάση το πνεύμα που διατρέχει τη Συνθήκη, ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ εισάγει μία σειρά από διαδικασίες οι οποίες είτε δεν υπήρχαν το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο, είτε δεν εμφανίζονταν τόσο ισχυροποιημένα και δομημένα, όπως: η αναγνώριση του δικαιώματος συμμετοχής στις εκλογικές διαδικασίες, πλην των πολιτών της ΕΕ, και σε ομογενείς και σε νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών (σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία), η δημιουργία συμβουλίου ένταξης των μεταναστών, η πρόβλεψη για συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, η ανάρτηση όλων των αποφάσεων στις

ιστοσελίδες των Δήμων και Περιφερειών, η σύσταση επιτροπών ποιότητας ζωής, οι συνελεύσεις των κατοίκων, η δημιουργία δικτύων Δήμων και Περιφερειών και η συμμετοχή αυτών σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα, η αναγνώριση της αυξημένης ανάγκης που έχουν οι νησιωτικές περιοχές με τη σύσταση ερευνητικού ινστιτούτου για σχετικές πολιτικές.

2.4 Το σύστημα διακυβέρνησης των νέων Δήμων

Στο πλαίσιο της νέας αρχιτεκτονικής επαναθεμελιώνεται η πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους, ανεξαιρέτως σε όλη τη χώρα, οι οποίοι χωροθετούνται με βάση αντικειμενικά (γεωγραφικά, δημογραφικά, αναπτυξιακά, κοινωνικά, οικονομικά, λειτουργικά, πολιτιστικά, ιστορικά και χωροταξικά κριτήρια) κριτήρια, ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, να αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία και μεθόδους διοίκησης και έτοιμοι να υποδεχθούν διευρυμένες αρμοδιότητες ιδίως από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις στους τομείς λ.χ. της παιδείας, της υγείας, της απασχόλησης, του περιβάλλοντος, των μεταφορών.

Ο αριθμός των Δήμων σε όλη τη χώρα, με την εφαρμογή των κριτηρίων συνενώσεων περιορίζεται δραστικά. Η συγκρότησή τους σε πληθυσμιακά και χωρικά μεγαλύτερες γεωγραφικές μονάδες, διευκολύνει την ανάπτυξη ενός ισχυρότερου διοικητικού συστήματος, που ικανοποιεί δύο κυρίως στόχους: Οι Δήμοι αναδεικνύονται σε ισχυρές μονάδες τοπικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα εξελίσσονται σε αποτελεσματικούς διαχειριστές υπηρεσιών, ιδίως στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην ποιότητά της. Οι νέοι και ισχυροί Δήμοι αναλαμβάνουν νέες αρμοδιότητες, μαζί με τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που προέρχονται από την καταργούμενη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση σε τομείς όπως η πρόνοια και η προστασία της δημόσιας υγείας, η ανέγερση

σχολικών κτιρίων, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η ένταξη των μεταναστών, οι πολεοδομικές εφαρμογές, ο υγειονομικός έλεγχος, η προστασία της παιδικής και της τρίτης ηλικίας, οι λαϊκές αγορές οι αδειοδοτήσεις και ο έλεγχος πολλών τοπικών, οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και η πολιτική προστασία. Η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των Δήμων καθώς και των ορίων τους επιβάλλει τον επανασχεδιασμό του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης. Η ενσωμάτωση των νέων αρχών δημοκρατικής διακυβέρνησης οδηγεί στην αναβαθμισμένη συμμετοχή του πολίτη, στη διαβούλευση πριν τη λήψη των αποφάσεων, στη διαφανή άσκηση της εξουσίας και στην υποχρεωτική λογοδοσία όποιου ασκεί δημόσια εξουσία, επιβάλλει την επαναξιολόγηση των δημοτικών θεσμών διακυβέρνησης, την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό τους αλλά και την αποκεντρωμένη διάρθρωσή τους, ώστε να επιτρέπουν την αμεσότερη και αποτελεσματικότερη συμμετοχή και εξυπηρέτηση του δημότη. Μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με την εκλογή των αρχών των νέων Δήμων **είναι η επιμήκυνση της θητείας τους κατά ένα (1) έτος**. Η διάρκεια της δημοτικής περιόδου ορίζεται λοιπόν εφεξής σε **πέντε (5) έτη**. Η εκλογή των αρχών των Δήμων γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31^η Αυγούστου του πέμπτου έτους. Η επιμήκυνση της δημοτικής περιόδου κατά ένα έτος είναι σύμφωνη με το άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος και διασφαλίζει, με τη διεύρυνση του ωφέλιμου χρόνου των αρχών των της τοπικής αυτοδιοίκησης, τον καλύτερο προγραμματισμό της δράσης τους και την απρόσκοπτη εκπλήρωση του νέου θεσμικού τους ρόλου και των αυξημένων καθηκόντων τους.

Το προτεινόμενο σύστημα δημοτικής διακυβέρνησης αποτελείται από τα εξής όργανα:

Α) το Δημοτικό Συμβούλιο είναι το κυρίαρχο όργανο με το τεκμήριο αρμοδιότητας εντός του Δήμου. Ο επιτελικός και ελεγκτικός του ρόλος ενισχύεται, μέσω της αναβάθμισης των Επιτροπών. Δεδομένης της μείωσης του αριθμού των Δήμων, σε συνδυασμό με τον περιορισμό του αριθμού των μελών των τοπικών συμβουλίων, οδηγούμαστε σε δραστικό περιορισμό του συνολικού αριθμού των αιρετών. Αυτό επιτρέπει την αύξηση του αριθμού των δημοτικών συμβούλων. Ο αριθμός των μελών του Δημοτικού συμβουλίου κυμαίνεται ανάλογα με τον πληθυσμό από 13 μέλη σε δήμους με πληθυσμό έως 2.000 και αυξάνεται προοδευτικά έως 25 σε 27 μέλη σε δήμους με πληθυσμό από 10.000 έως 30.000. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εκλέγεται πλέον διαπαραταξιακό προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου με εκπροσώπηση και της ελάσσονος αντιπολίτευσης. Παράλληλα, **διασφαλίζεται η εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο όλων των συνενούμενων Δήμων και κοινοτήτων**, μέσω της εκλογής δημοτικών συμβούλων από την εκλογική τους Περιφέρεια. Ενόψει της προτεινόμενης αύξησης των μελών του δημοτικού συμβουλίου, αλλά και των πιεστικών αναγκών για αποσυμφόρηση της Ολομέλειας του Δημοτικού Συμβουλίου, ιδίως στους μεγαλύτερους δήμους, ενισχύονται αποφασιστικά οι **Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου**, οι οποίες έχουν ανάλογη προς το Δημοτικό Συμβούλιο σύνθεση και μπορούν να έχουν, με βάση τον σχετικό κανονισμό ή/και σχετική ειδική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, και αποφασιστικές αρμοδιότητες. Η *Δημαρχιακή Επιτροπή* μετονομάζεται **Οικονομική Επιτροπή** και αποκτά αναλογικότερη συμμετοχή της αντιπολίτευσης, ενώ παράλληλα ενισχύεται ο εποπτικός και ελεγκτικός της ρόλος ως προς τα οικονομικά του δήμου (εκτέλεση-υλοποίηση προϋπολογισμού, πορεία εσόδων-εξόδων κλπ.) και γενικότερα της διαχείρισης του δήμου (έλεγχος απευθείας αναθέσεων, υλοποίηση τεχνικού προγράμματος, έργων/προμηθειών κ.ά.). Η Οικονομική Επιτροπή, έχει θητεία δύομιση ετών. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον κανονισμό λειτουργίας της, ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τις υπηρεσίες και τα αιρετά εκτελεστικά όργανα του δήμου και εισηγείται σχετικά στο

Δημοτικό Συμβούλιο. Παράλληλα θεσμοθετείται και η **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής** με σημαντικές αρμοδιότητες ως προς θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, καθώς και τις αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων με στόχο την περαιτέρω αποσυμφόρηση του δημοτικού συμβουλίου. Ενισχύεται έτσι σημαντικά η συλλογική λειτουργία των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στις δύο αυτές επιτροπές προεδρεύει ο δήμαρχος ή ο οριζόμενος από αυτόν αντιδήμαρχος.

Β) Τα εκτελεστικά όργανα του Δήμου, τον Δήμαρχο, τους τοπικούς και θεματικούς Αντιδημάρχους και την Εκτελεστική Επιτροπή. Ο Δήμαρχος ασκεί τις καταστατικές και τις εκτελεστικές του αρμοδιότητες, συνεργαζόμενος με την Εκτελεστική Επιτροπή στην οποία μετέχουν οι θεματικοί και τοπικοί Αντιδήμαρχοι. Ως Πρόεδρος της αλλά και της Δημαρχιακής Επιτροπής έχει βασικό ηγετικό ρόλο για τον συντονισμό των δράσεων του Δήμου. Η ενίσχυση των επιτελικών χαρακτηριστικών στη λειτουργία και στο ρόλο του Δημάρχου διασφαλίζεται μέσω ενός περισσότερο ισορροπημένου συστήματος κατανομής ευθυνών και εξουσίας, με την αναμόρφωση του θεσμού των αντιδημάρχων, τη συγκρότηση ενός συλλογικού εκτελεστικού οργάνου (της Εκτελεστικής Επιτροπής), την καθιέρωση του θεσμού του Συνηγόρου του Δημότη και της Επιχείρησης, την αναβάθμιση της Δημαρχιακής Επιτροπής (και της εκπροσώπησης της αντιπολίτευσης σε αυτήν), του Δημοτικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Με την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Δήμαρχος παρουσιάζει τις προγραμματικές του δηλώσεις, οι οποίες εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Οι **Αντιδήμαρχοι** κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες: τους θεματικούς και τους τοπικούς Αντιδημάρχους, οι ρόλοι των οποίων μπορεί να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Οι Αντιδήμαρχοι επιλέγονται μεταξύ των δημοτικών συμβούλων από τον Δήμαρχο. Οι **θεματικοί Αντιδήμαρχοι** μπορούν να αντιστοιχούν στη συγκρότηση των βασικών τομέων της διοίκησης. Οι **τοπικοί Αντιδήμαρχοι** είναι αρμόδιοι για

συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές του Δήμου που ταυτίζονται με τους δήμους / κοινότητες που συνενώνονται. Στους Δήμους που συνενώνονται υπάρχει ανάγκη για συντονισμό των τοπικών διοικητικών υπηρεσιών, του οπικού ΚΑΠΗ, παιδικού σταθμού κλπ., την υποστήριξη και τον συντονισμό των τοπικών συμβουλίων κ.ά. Ιδιαίτερα κρίσιμος είναι ο ρόλος των τοπικών Αντιδημάρχων για τις σχέσεις των νέων Δήμων προς τους πολίτες των καταργούμενων Δήμων και Κοινοτήτων, αφού έτσι δημιουργείται ένας ορατός θεσμός εύκολης τοπικής πρόσβασης και επίλυσης προβλημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η απευθείας εκπροσώπηση αυτών των πολιτών στην εκτελεστική λειτουργία του νέου δήμου. Καθιερώνεται ένα νέο όργανο, η **Εκτελεστική Επιτροπή**, ως συλλογικό επιχειρησιακό-εκτελεστικό όργανο στους δήμους. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από το Δήμαρχο υμμετέχουν, εκτός από τον Δήμαρχο ως Πρόεδρο, όλοι οι θεματικοί και τοπικοί Αντιδήμαρχοι, καθώς επίσης (χωρίς δικαίωμα ψήφου) και ο **Γενικός Γραμματέας του Δήμου**. Με ένα τέτοιο συλλογικό επιχειρησιακό όργανο αυξάνεται αποφασιστικά η διαφάνεια και η λογοδοσία της δημοτικής δράσης, καθώς και βελτιώνεται θεαματικά, ο συντονισμός των δράσεων και των υπηρεσιών του Δήμου. Η δημιουργία μεγαλύτερων ΟΤΑ συνοδεύεται από την συγκρότησή τους στη βάση ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, με στόχο την παροχή διοικητικών υπηρεσιών όσο το δυνατόν πιο κοντά στο δημότη, δίνοντας δύναμη στο χωριό και τη γειτονιά. Η επαναθεμελίωση της σχέσης του Δήμου με το Χωριό και τη Γειτονιά προωθείται μέσω της **συγκρότησης συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων** (στα σημερινά τοπικά διαμερίσματα και σε δήμους που συνενώνονται, άνω των 2.000 κατοίκων) για την ενίσχυση της δημοτικής αποκέντρωσης με την παροχή νέων και ουσιαστικών αρμοδιοτήτων. Παράλληλα, παραχωρούνται νέες **αρμοδιότητες στα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων** (σημερινά τοπικά διαμερίσματα κάτω των 2000 κατοίκων) και διασφαλίζεται η οικονομική τους κατάσταση. Τα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων έχουν αρμοδιότητες στην αντιμετώπιση τοπικής εμβέλειας προβλημάτων, όπως η αποκατάσταση επείγοντος χαρακτήρα βλαβών στο οδικό δίκτυο και τα

συστήματα άρδευσης, ύδρευσης-αποχέτευσης (όταν ο Δήμος δε διαθέτει ΔΕΥΑ), καθώς και επείγουσες δράσεις καθαριότητας, φύλαξης και συντήρησης σε κτίρια, η διενέργεια επείγοντος χαρακτήρα δράσεων για την πυροπροστασία, την αντιπλημμυρική προστασία, την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την προστασία του περιβάλλοντος στο τοπικό διαμέρισμα. Παράλληλα, κατοχυρώνεται η συμμετοχή των προέδρων τους στα δημοτικά συμβούλια (με ψήφο όποτε αποφασίζεται ζήτημα που αφορά άμεσα τη κοινότητά τους). **Η εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο όλων των συνενούμενων Δήμων και κοινοτήτων,** κατοχυρώνεται μέσω της εκλογής δημοτικών συμβούλων από την εκλογική τους Περιφέρεια. Στο επίπεδο του Δήμου εκλογικές περιφέρειες ορίζονται οι σημερινοί Δήμοι ή Κοινότητες και τα σημερινά Δημοτικά διαμερίσματα (σε περιπτώσεις Δήμων άνω των 100.000). Κάθε εκλογική Περιφέρεια θα έχει οπωσδήποτε μία (1) έδρα στο νέο δημοτικό συμβούλιο. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών καταρτίζονται στη βάση των εκλογικών Περιφερειών. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του έως τρεις υποψηφίους της εκλογικής του Περιφέρειας- στα όρια δηλαδή του σημερινού του δήμου. Για να εδραιωθεί Δημοτική συνείδηση στα όρια του νέου Καλλικράτειου δήμου παρέχεται η δυνατότητα της σταυροδότησης ενός υποψηφίου εκτός των ορίων της εκλογικής Περιφέρειας στην οποία ψηφίζει ο εκλογέας. Παράλληλα, επανέρχεται το σύστημα του 50%+1, το οποίο θα είναι και το ποσοστό που απαιτείται για τον επιτυχόντα συνδυασμό στον πρώτο γύρο μεταξύ όλων των συνδυασμών ή (αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει αυτό το ποσοστό) στο δεύτερο γύρο μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών. Στις τοπικές κοινότητες εκλέγεται ένας τοπικός αντιπρόσωπος για εκείνες που έχουν μέχρι 300 κατοίκους ενώ εκλέγονται 3 σύμβουλοι τοπικής κοινότητας σε όσες έχουν πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους. Στις δημοτικές κοινότητες εκλέγονται ανάλογα με τον πληθυσμό 5,11 ή 15 μελή συμβούλια. Στις τοπικές κοινότητες κάτω των 300 κατοίκων, Τοπικός Εκπρόσωπος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος του τοπικά

πλειοψηφήσαντος συνδυασμού Στις υπόλοιπες τοπικές κοινότητες, τα μέλη του συμβουλίου εκλέγονται με απλή αναλογική με βάση την εκλογική δύναμη των συνδυασμών σε τοπικό επίπεδο. Στις δημοτικές κοινότητες, η κατανομή των εδρών ακολουθεί την κατανομή των εδρών του Δημοτικού Συμβουλίου και συνεπώς ο επιτυχών συνδυασμός στο σύνολο του δήμου εκλέγει τουλάχιστον τα 3/5 κάθε συμβουλίου δημοτικής κοινότητας. Τέλος, ενισχύεται η συμμετοχή περισσοτέρων συνδυασμών στο Δημοτικό Συμβούλιο αφού μπορεί ένας συνδυασμός να εκλέξει υποψήφιο ακόμα και εάν δεν συγκεντρώσει το απαιτούμενο εκλογικό μέτρο.

2.5 Νέοι θεσμοί διαβούλευσης

Παράλληλα θεσμοθετούνται για πρώτη φορά νέα δημοτικά όργανα όπως η **Επιτροπή Διαβούλευσης και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών** Η Επιτροπή Διαβούλευσης καθιερώνεται υποχρεωτικά σε δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων ενώ δεν αποκλείεται η σύσταση της σε όλους τους δήμους. Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, οι οποίοι μέχρι σήμερα αναζητούσαν μεμονωμένα την πρόσβαση και επιρροή στην ηγεσία του ΟΤΑ. Τα μέλη του συμβουλίου της Επιτροπής Διαβούλευσης προέρχονται από τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου ή της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων, Επιχειρήσεων, Επιστημονικούς Συλλόγους, Ομάδες Πολιτών) οι οποίοι επιλέγονται από το Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών του και από Πολίτες, οι οποίοι κληρώνονται από το σύνολο των εγγεγραμμένων στους οικείους εκλογικούς καταλόγους. Η επιτροπή αυτή και συγκαλείται, με απόφαση του Δημάρχου, υποχρεωτικά ετησίως, πριν από την έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο, του ετήσιου Προγράμματος και Προϋπολογισμού του Δήμου. Σε συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς της αυτοδιοίκησης, εκπονείται Οδικός Χάρτης Λήψης Απόφασης, ο οποίος περιλαμβάνει όλα

τα στάδια και το περιεχόμενο των σχετικών διαδικασιών (διαβούλευση, ανάρτηση στο διαδίκτυο κλπ.). Παράλληλα ενισχύονται νέοι θεσμοί συμμετοχής των πολιτών στη διοίκηση μονάδων παροχής υπηρεσιών, όπως στους παιδικούς σταθμούς, στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων κλπ). Παράλληλα, ενισχύονται νέοι θεσμοί συμμετοχής των πολιτών στη διοίκηση μονάδων παροχής υπηρεσιών όπως στους παιδικούς σταθμούς, στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων κλπ.

2.6 Αρμοδιότητες των νέων Δήμων

Για πρώτη φορά, με τη βοήθεια αντίστοιχης μελέτης του ΙΤΑ, πραγματοποιείται μια πλήρης καταγραφή και ορθολογική κατανομή όλων των αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Στους νέους δήμους μεταφέρονται μια σειρά από αρμοδιότητες σε καίριους τομείς όπως:

- Εντοπισμένες πολεοδομικές εφαρμογές και έκδοση οικοδομικών αδειών
- Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.
- Ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων στους τομείς:
  - έκδοσης σειράς επαγγελματικών αδειών
  - γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας
  - πολεοδομίας
  - εκτέλεσης έργων, διασφάλισης συγκοινωνιακών υποδομών,
  - προστασίας της δημόσιας υγείας, περιλαμβανομένης της μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τις ΔΥΠΕ.
  - παιδείας (δια βίου μάθηση, υποστήριξη σχολικών υποδομών),
  - αθλητισμού, πολιτισμού,
  - οργάνωσης και λειτουργίας λαϊκών αγορών.

Στους νησιωτικούς Δήμους μεταφέρονται πρόσθετες αρμοδιότητες με στόχο ο νησιώτης να εξυπηρετείται πληρέστερα στον τόπο διαμονής του. Ειδικές προβλέψεις επιδιώκουν τη θεμελίωση της *Ηλεκτρονικής Δημοτικής*

Διακυβέρνησης και σταδιακής αλλαγής της σημερινής μορφής της παροχής υπηρεσιών στην κατεύθυνση της καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη και της αποκέντρωσης των υπηρεσιών του Δήμου. Τέλος, ενισχύεται η διαφάνεια μέσω της θέσπισης της Υποχρεωτικής Ανάρτησης στο Διαδίκτυο όλων των Πράξεων και Αποφάσεων των Οργάνων των ΟΤΑ συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων καθώς και των προκηρύξεων, διαγωνισμών, προμηθειών, προσλήψεων, συμβάσεων και αναθέσεων, στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τη σχετική νομοθετική πρωτοβουλία.

2.7 Οι ρυθμίσεις για τις περιφέρειες

Προβλέπεται η δημιουργία νέων Δευτεροβάθμιων Αυτοδιοικήσεων οι οποίες προέρχονται από τη συνένωση των υφισταμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες καταργούνται. Η εδαφική περιοχή των νέων οργανισμών περιλαμβάνει το άθροισμα της εδαφικής περιοχής των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Οι οργανισμοί της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τις σημερινές 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τις 3 διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία, δηλαδή ένα σύνολο 76 διοικητικών ενοτήτων, εξελίσσονται σε περιφερειακές αυτοδιοικήσεις σε αριθμό ανάλογο των σημερινών 13 διοικητικών Περιφερειών. Ειδικά στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη αντιμετωπίζονται με ειδικές ρυθμίσεις τα θέματα μητροπολιτικού χαρακτήρα. Στα όρια αυτά συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πορείας, της διατήρησης της κοινωνικής

συνοχής. Στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση μεταφέρονται εκείνες οι αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που ασκούνται αποτελεσματικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα από την κρατική Περιφέρεια, εκτός από όσες, έχοντας αμιγώς κρατικό χαρακτήρα, παραμένουν στην αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση. Συγκεκριμένα στις ΠΑ μεταφέρονται αρμοδιότητες στους εξής τομείς: α) Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, ιδίως η διαχείριση των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, η εκπόνηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Περιφέρειας και η υλοποίηση των σχετικών με αυτά δράσεων, β) Υποδομών – Μεταφορών – Επικοινωνιών, ιδίως έργα τα οποία έχουν αμιγώς περιφερειακή διάσταση, εκπόνηση μελετών της οδικής κυκλοφορίας υπεραστικού οδικού δικτύου, διαχείριση έργων περιφερειακού επιπέδου, ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες, λιμάνια περιφερειακής σημασίας, γ) Περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής (διαχείριση στερεών αποβλήτων, εποπτεία των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών περιφερειακής σημασίας), δ) Φυσικών πόρων – ενέργειας – βιομηχανίας, ε) Εμπορίου, τουρισμού και απασχόλησης, στ) Εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού (δια βίου εκπαίδευση, θέματα κατάρτισης και επιμόρφωσης), ζ) Γεωργίας - κτηνοτροφίας και αλιείας, η) Πολιτικής Προστασίας. Με τον τρόπο αυτό η περιφερειακή αυτοδιοίκηση γίνεται **ο βασικός πυλώνας του αναπτυξιακού προγραμματισμού.**

Η αναδιοργάνωση της περιφερειακής αποκέντρωσης και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης υπαγορεύεται από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, τις γενικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, τον διεθνή ανταγωνισμό για την ανάπτυξη των Περιφερειών και την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων που προέρχονται από την περιφερειακή πολιτική της ευρωπαϊκής ένωσης. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις βρίσκονται σε αρμονία με τους Συνταγματικούς κανόνες της χώρας, τα αναπτυξιακά προγράμματα που υλοποιούνται στην Ελλάδα, τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της ευρωπαϊκής ένωσης, καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις του

χωροταξικού σχεδιασμού. Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση συγκροτείται στα όρια των υφιστάμενων 13 διοικητικών περιφερειών της χώρας, με αιρετά όργανα, νέες αρμοδιότητες και πόρους. Οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας εικοσιτέσσερα χρόνια μετά τη θεσμοθέτησή τους έχουν αποκτήσει μια διοικητική λειτουργία που τις καθιστά χρήσιμες και αποτελεσματικές στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Στην διατήρηση των 13 Περιφερειών κατατείνει και η ανάλυση κόστους οφέλους σε μια σειρά από ενδεχόμενες αλλαγές τους. Επιπλέον, οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει μέχρι σήμερα πολλά περιφερειακά προγράμματα από τα οποία έχει αποκτηθεί τεράστια εμπειρία. Η αλλαγή των Περιφερειών θα δημιουργούσε προβλήματα στην απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Είναι προφανές ότι αυτό οφείλει να αποφευχθεί εν μέσω μιας μεγάλης δημοσιονομικής κρίσης, καθώς η απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί ζωτική συνθήκη για την οικονομία των Περιφερειών της χώρας. Οι περιφέρειες αποτελούν, επίσης, μηχανισμούς παραγωγής πολιτικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς έχουν λειτουργήσει σε αυτές αντιπροσωπευτικά όργανα με συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων και φορέων ανάπτυξης για πολλά χρόνια. Τέλος, οι περιφέρειες έχουν διαμορφώσει μια 'περιφερειακή' ταυτότητα, ενώ αρκετές από αυτές ταυτίζονται με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε ότι δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε επωφελές να υπάρξουν μεταβολές στον χάρτη των Περιφερειών της χώρας. Όπως και στον πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με την εκλογή των αρχών των Περιφερειών είναι η **επιμήκυνση της θητείας τους κατά ένα (1) έτος**. Η διάρκεια της περιφερειακής περιόδου ορίζεται λοιπόν εφεξής σε **πέντε (5) έτη**. Οι λοιπές ρυθμίσεις ως προς τη ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας ταυτίζονται με την αντίστοιχη ρύθμιση για τους δήμους. Η διενέργεια της ψηφοφορίας για την εκλογή των αρχών των Περιφερειών ταυτίζεται με την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών για την ανάδειξη μελών του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των δημοτικών αρχών. Η ψηφοφορία γίνεται δε στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Αυγούστου του πέμπτου έτους. Η ρύθμιση αυτή διευκολύνει την ανάδειξη των αιρετών περιφερειακών οργάνων ως πυλώνα του αναπτυξιακού προγραμματισμού της χώρας καθώς η προγραμματική περίοδος των πέντε ετών ταυτίζεται με την δημοκρατική εντολή των περιφερειακών οργάνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Εύβοια είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας και το έκτο μεγαλύτερο της Μεσογείου. Η έκταση του νησιού είναι 3.654 τ.χμ. και εκτείνεται κατά μήκος της βορειοανατολικής ηπειρωτικής Στερεάς Ελλάδας, από το Μαλιακό κόλπο μέχρι απέναντι από την ακτή της Ραφήνας, χωριζόμενη από αυτήν από την Ευβοϊκή θάλασσα.

Γενικά το σχήμα της είναι στενόμακρο με πεπλατυσμένες τις δύο άκρες της και περί το μέσον αυτής. Εκτείνεται με κατεύθυνση από βορειοδυτικά προς νοτιοανατολικά, έχοντας συνολικό μήκος 180 χλμ. και κυμαινόμενο πλάτος από 8 μέχρι 50 χλμ. Στα ΒΔ. χωρίζεται από τη Φθιώτιδα και Μαγνησία δια του διαύλου Ωρεού, ενώ νότια δια του Ευβοϊκού Κόλπου χωρίζεται από τη Βοιωτία και την Αττική. Δια του πορθμού του Καφηρέα χωρίζεται νοτιοανατολικά από την Άνδρο. Τα βόρεια και βορειοανατολικά παράλια της βρέχονται από το Αιγαίο Πέλαγος.

Στο κοντινότερο σημείο με τη Στερεά Ελλάδα είναι κτισμένη η πρωτεύουσα και μεγαλύτερη πόλη του νησιού η Χαλκίδα, όπου υπάρχει η μία εκ των δύο ζεύξεων του νησιού με την ηπειρωτική Ελλάδα, η παλαιά γέφυρα της Χαλκίδας. Προσφάτως χτίστηκε και η υψηλή γέφυρα της Χαλκίδας, από τις μεγαλύτερες κρεμαστές γέφυρες της Ευρώπη.

Η σημερινή εικόνα του νομού.

1. Δήμος Χαλκιδέων με έδρα τη Χαλκίδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκιδέων β. Ληλαντίων γ. Ανθηδώνος δ. Νέας Αρτάκης και ε. Αυλίδος, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Διρφύων – Μεσσαπίων με έδρα τα Ψαχνά αποτελούμενος από τους δήμους α. Διρφύων και β. Μεσσαπίων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ερέτριας με έδρα την Ερέτρια αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερέτριας και β. Αμαρυνθίων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Καρύστου με έδρα την Κάρυστο αποτελούμενος από τους δήμους α. Καρύστου β. Στυρέων γ. Μαρμαρίου και την κοινότητα Καφηρέως, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού με έδρα την Ιστιαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιστιαίας β. Αιδηψού γ. Αρτεμισίου δ. Ωρεών και την κοινότητα Λιχάδος, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας με έδρα τη Λίμνη Ευβοίας αποτελούμενος από τους δήμους α. Νηλέως β. Ελυμνίων και γ. Κηρέως, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Κύμης – Αλιβερίου με έδρα το Αλιβέρι και ιστορική έδρα την Κύμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Κύμης β. Κονίστρων γ. Ταμυνέων δ. Αυλώνος και ε. Δυστιων, οι οποίοι καταργούνται.
8. Στο δήμο Σκύρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ:

Έκταση: 4.167 km²

Πληθυσμός: 210.957 (σύμφωνα με την απογραφή του 2011)

Υψόμετρο: 1.743 m

Υψηλότερη κορυφή: Δίρφη

3.1 ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Ο Δήμος Χαλκιδέων είναι δήμος της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ανθηδώνος, Ληλαντίων, Αυλίδος, Νέας Αρτάκης και δήμου Χαλκιδέων. Πρόκειται για τον μεγαλύτερο αστικό πόλο στην ευρύτερη περιοχή Β.Α. Αττικής και Στερεάς Ελλάδας. Έχει έκταση 412.38 km², πληθυσμό 102.223 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011 και έδρα του είναι η Χαλκίδα. Βρίσκεται στο σημείο ακριβώς όπου το μεγάλο σε έκταση νησί της Εύβοιας, πλησιάζει σε απόσταση μερικών δεκάδων μέτρων την Στερεά Ελλάδα. Επιπλέον ο Πορθμός του Ευρίπου προκαλούσε και προκαλεί μέχρι σήμερα έντονο επιστημονικό

ενδιαφέρον για την ιδιαιτερότητα του φαινομένου της παλίρροιας.

Ο νέος Δήμος παρουσιάζει εξαιρετικές δυνατότητες ανάπτυξης και στους τρεις τομείς της οικονομίας, γεγονός που επιτρέπει την συμπληρωματικότητα παραγωγικών δραστηριοτήτων και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος διαμορφώνοντας ένα ολοκληρωμένο αστικό - παραγωγικό κέντρο εθνικής σημασίας.

3.2 ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ

Στο νοτιότερο άκρο της Εύβοιας είναι εγκατεστημένος ο Δήμος Καρύστου. Η Νότια Καρυστία αποτελείται από τα Στύρα, το Μαρμάρι, την Κάρυστο, τον Καφηρέα και πολλά άλλα χωριά που βρίσκονται διάσπαρτα σε όλη την επικράτεια του Δήμου από τον Ευβοϊκό ως το Αιγαίο και από τον Καβοντόρο ως τα Μεσοχώρια. Επίσης έχει έκταση 672,43 km² και πλυθησμό 7.887 κατοίκους.

Απέχοντας μόλις 50 χλμ. από την Αττική, η Καρυστία έχει χαρακτηριστεί ως το ανατολικότερο προάστιο της ελληνικής πρωτεύουσας και ταυτόχρονα το βορειότερο νησί των Κυκλάδων. Τα πορθμεία Νέων Στύρων και Μαρμαρίου έχουν συχνότατη επικοινωνία με τα πορθμεία της Αγίας Μαρίνας και της Ραφήνας, αντίστοιχα, κάνοντας την πρόσβαση στην περιοχή εύκολη. Μόλις μία ώρα μακριά από την Αττική η Νότια Καρυστία είναι ένας επίγειος παράδεισος δίπλα στην καρδιά της

πρωτεύουσας. Επίσης, οι επισκέπτες μπορούν να έχουν πρόσβαση στην περιοχή οδικός από τη Χαλκίδα, μία διαδρομή που διαρκεί περίπου 1,5 ώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Γενικά

Οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων της οικονομικής μονάδας και, σε τελική ανάλυση, της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μια από τις πλέον διαδεδομένες μεθόδους χρηματοοικονομικής αναλύσεως, οι οποίοι βοηθούν στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων.

4.1 Αριθμοδείκτης Ρευστότητας (Liquidity Ratios)

Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό τόσο της βραχυχρόνιας οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης, όσο και της ικανότητάς της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

4.1.2 Αριθμοδείκτης Δραστηριότητας (Activity Ratios)

Χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης στην αξιοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, στο κατά πόσο δηλαδή γίνεται ικανοποιητική ή όχι χρησιμοποίηση αυτών.

4.1.3 Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας (Profitability Ratios)

Οι συγκεκριμένοι δείκτες μετρούν την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, τη δυναμικότητα των κερδών της και την ικανότητα της διοικήσεώς της. Με άλλα λόγια οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μετρούν το βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης σε δεδομένη χρονική περίοδο.

4.1.4 Αριθμοδείκτης Διαρθρώσεως Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας (Financial Structure and Viability Ratios)

Με αυτόν εκτιμάται μακροχρόνια ικανότητα μίας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της.

4.1.5 Αριθμοδείκτης Επενδύσεων (Investment Ratios)

Οι αριθμοδείκτες αυτοί αποτυπώνουν τη χρηματιστηριακή συμπεριφορά μιας εταιρείας. Π.χ. είναι δυνατόν να συσχετίζουν τη χρηματιστηριακή της τιμή, με τον αριθμό των μετοχών της, τα κέρδη της, τα μερίσματα που αποκόπτει, τις πωλήσεις της κλπ.

4.2 Αριθμοδείκτες Δήμου Χαλκίδας

4.2.1 Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio)

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το μέτρο ρευστότητας μιας επιχείρησης και το περιθώριο ασφαλείας, ώστε αυτή να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητών υποχρεώσεων. Όσο πιο προβλέψιμες είναι οι εισροές χρημάτων μιας επιχείρησης τόσο είναι γενικότερα αποδεκτός ένας πιο χαμηλός δείκτης, αν και αυτό είναι συνάρτηση κυρίως του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση.

- Δείκτης Γενικής Ρευστότητας₂₀₁₀ = Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = $16.420.030 / 3.158.522 = 5,1$
- Δείκτης Γενικής Ρευστότητας₂₀₁₂ = Κ.Ε / Β.Υ. = $15.026.712 / 5.672.088 = 2,6$

Ο δείκτης όπως προείπα δείχνει την ικανότητα του δήμου να καλύπτει με τα διαθέσιμα τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Ο δείκτης αυτός και στα 2 έτη είναι μεγαλύτερος της μονάδας, άρα ο δήμος ανταποκρίνεται με άνεση στις υποχρεώσεις του.

4.2.2 Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας (Acid-test Ratio)

Ο αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας μας δείχνει την ικανότητα της επιχειρήσεως να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με τα μετρητά του ταμείου και τους λογαριασμούς καταθέσεων όψεως των τραπεζών. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο καλύτερος είναι ο βαθμός ρευστότητας.

- Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας₂₀₁₀ = Διαθέσιμα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = $8.294.492 / 3.158.522 = 2,6$
- Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας₂₀₁₂ = Διαθέσιμα / Β.Υ. = $10.176.169 / 5.672.088 = 1,8$

Ο δείκτης αυτός είναι προτιμότερο να κινείται κάτω από την μονάδα έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες

υποχρεώσεις του. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι αρνητικό αφού μιλάμε για δήμο , δηλαδή δεν εκμεταλλεύεται τα διαθέσιμα και τις καταθέσεις του.

4.2.3 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης (Net Working capital turnover ratio)

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει ποιο είναι το ύψος των πωλήσεων που επιτεύχθηκε από κάθε μονάδα καθαρού κεφαλαίου κίνησης και αν η επιχείρηση διατηρεί μεγάλα κεφάλαια κίνησης σε σχέση με τις πωλήσεις . Ένας ψηλός δείκτης παρουσιάζει ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Μια χαμηλή ταχύτητα κυκλοφορίας κεφαλαίων κίνησης μπορεί να είναι αποτέλεσμα υπεραυξημένων καθαρών κεφαλαίων κίνησης, χαμηλής ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων ή απαιτήσεων ή ενός αυξημένου ποσού κεφαλαίου κίνησης επενδυμένου σε προσωρινές επενδύσεις. Όσο περισσότερες είναι οι πωλήσεις σε σχέση με το καθαρό κεφάλαιο κίνησης, τόσο λιγότερο ευνοϊκή είναι η κατάσταση της επιχείρησης, αν και η ταχύτητα κυκλοφορίας των κεφαλαίων κίνησης επιτεύχθηκε με τη χρησιμοποίηση βραχυπρόθεσμων πιστώσεων. Το αποτέλεσμα του ερμηνεύεται σε φορές.

- Αριθμοδείκτης Κεφαλαίου Κίνησης₂₀₁₀ = Κυκλοφορούν
Ενεργητικό - Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 16.420.030
- 3.158.522 = 13.261.508
- Αριθμοδείκτης Κεφαλαίου Κίνησης₂₀₁₂ = Κυκλοφορούν
Ενεργητικό - Β.Υ. = 15.026.712 - 5.672.088 = 9.354.624

Όπως φαίνεται παραπάνω το κεφάλαιο κίνησης είναι θετικό και στις 2 χρονιές, αυτό δείχνει την άνεση του δήμου να καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του όπως είδαμε και στους δείκτες ρευστότητας.

4.2.4 Αριθμοδείκτης Ίδιων πρὸς Δανειακά Κεφάλαια (Ratio of Owner's Equity to Total Liabilities)

Ο Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί εάν υπάρχει η όχι υπερδανεισμός σε μία επιχείρηση και εκφράζει τη σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων. Ο δείκτης αυτός μας δείχνει την ασφάλεια που παρέχει ο δήμος στους δανειστές του. Όταν είναι μεγαλύτερος της μονάδας σημαίνει ότι οι φορείς του δήμου ή της επιχείρησης συμμετέχουν με περισσότερα κεφάλαια από ό,τι οι πιστωτές. Όσο μεγαλύτερη είναι αυτή η σχέση τόσο μεγαλύτερη ασφάλεια παρέχεται στους πιστωτές της επιχειρήσεως. Αντίθετα ένας δείκτης μικρότερος της μονάδας δείχνει πως υπάρχει περιορισμένη εξασφάλιση των πιστωτών της επιχειρήσεως.

- Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια₂₀₁₀ = Ίδια κεφάλαια/Ξένα κεφάλαια = 68.272.743 / 3.887.232 = 17,57
- Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια₂₀₁₂ = Ίδια κεφάλαια/Ξένα κεφάλαια = 70.066.074 / 3.408.352 = 20,56

Επομένως για τον δήμο Χαλκιδέων και για τις δύο χρονιές ο δείκτης μας δείχνει ότι βρίσκεται πολύ παραπάνω από την μονάδα άρα παρέχει μεγάλη ασφάλεια στους πιστωτές του.

4.2.5 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Παγίων ή Κεφαλαίων (Ratio of Owner's Equity to Fixed Assets)

Ο Αριθμοδείκτης Κάλυψης Παγίων μας παρέχει τον τρόπο χρηματοδότησεως των παγίων μιας επιχείρησης. Όταν μελετάται διαχρονικά δείχνει τη πολιτική που ακολουθεί μια επιχείρηση ως προς τον τρόπο χρηματοδότησεως των παγίων της στοιχείων. Επομένως όταν ο αριθμοδείκτης σημειώνει άνοδο σημαίνει πως η αύξηση του παγίου κεφαλαίου χρηματοδοτείται κατά μεγαλύτερο ποσοστό από τα ίδια κεφάλαια. Σε αντίθετη περίπτωση ένας συνεχώς μειούμενος δείκτης κάλυψης παγίων δείχνει ότι τα ποσά που διατέθηκαν για την αύξηση του υπενδεδυμένου παγίου κεφαλαίου έχουν αντληθεί , κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, από δανεισμό και όχι από τη χρησιμοποίηση ιδίων πηγών κεφαλαίων.

- Αριθμοδείκτης Ίδιων Κεφαλαίων προς Πάγια₂₀₁₀ = Ίδια Κεφάλαια / Καθαρά Πάγια = 68.272.743 / 57.015.081 = 1,19
- Αριθμοδείκτης Ίδιων Κεφαλαίων προς Πάγια₂₀₁₂ = Ίδια Κεφάλαια / Καθαρά Πάγια = 70.066.074 / 60.573.634 = 1,156

Σε αυτή την περίπτωση τα ίδια κεφάλαια του δήμου καλύπτουν πλήρως τα πάγια.

4.2.6 Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις (Ratio of Current Assets to Total Liabilities)

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει τη ρευστότητα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Είναι σημαντικός αν ληφθεί υπόψη ότι, ορισμένα κυκλοφοριακά στοιχεία έχουν σχετικά χαμηλό βαθμό ρευστοποίησης. Επίσης επηρεάζεται αντίστροφα (αρνητικά) από λειτουργικές και έκτακτες ζημιές.

- Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις₂₀₁₀ = 100 * (Κυκλοφορούν Ενεργητικό* / Σύνολο Υποχρεώσεων) = 100 * (24.714.522 / 6.566.875) = 370%

- Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις₂₀₁₀ = 100 * (Κυκλοφορούν Ενεργητικό* / Σύνολο Υποχρεώσεων) = 100 * (22.604.352 / 7.033.405) = 320%

Ο δείκτης αυτός είναι πολύ υψηλός και μας παρέχει την ένδειξη ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μπορούν να εξοφληθούν από τα κεφάλαια κίνησης.

*Περιλαμβάνει και τα Διαθέσιμα.

4.3 Αριθμοδείκτες Δήμου Καρύστου

4.3.1 Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio)

- Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας₂₀₁₀ = Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 3.442.330 / 2.998.421 = 1.15
- Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας₂₀₁₂ = Κ.Ε / Β.Υ. = 3.323.256 / 3.500.677 = 0.949

Ο αριθμοδείκτης αυτός όπως προαναφέραμε απεικονίζει την ικανότητα του δήμου να καλύπτει με τα διαθέσιμα του τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του. Συγκεκριμένα για το 2010 είναι ανεβασμένος πράγμα που δείχνει ότι για το έτος αυτό καλύπτει έστω και οριακά τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του. Για το 2012 τώρα εμφανίζει πτώση εξαιτίας της αύξησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, ενώ ταυτόχρονα το κυκλοφορούν ενεργητικό μειώθηκε και κατά συνέπεια ο δείκτης πέφτει κάτω από το μηδέν. Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος αντιμετωπίζει μια δυσκολία στην κάλυψη των υποχρεώσεων.

4.3.2 Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας (Acid-test Ratio)

- Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας₂₀₁₀ = Διαθέσιμα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = $2.058.439 / 2.998.421 = 0,686$
- Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας₂₀₁₂ = Διαθέσιμα / Β.Υ. = $1.122.566 / 3.500.677 = 0,320$

Ο δείκτης αυτός όπως προείπα είναι καλό να βρίσκεται κάτω από τη μονάδα όπως και είναι στο δήμο Καρύστου για το έτος 2010. Στα επόμενα δύο χρόνια παρουσιάζει μία πτώση , μεγαλύτερη του 50%. Αυτό γίνεται γιατί υπάρχει μεγάλη μείωση των διαθεσίμων και αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων πράγμα ανησυχητικό για τον δήμο.

4.3.3 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης

- Αριθμοδείκτης Κεφαλαίου Κίνησης₂₀₁₀ = Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = $3.442.330 - 2.998.421 = 443.909$
- Αριθμοδείκτης Κεφαλαίου Κίνησης₂₀₁₂ = Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Β.Υ. = $3.323.256 - 3.500.677 = - 177.421$

Ο δείκτης καθαρού κεφαλαίου κίνησης για τον δήμο Καρύστου μας δείχνει ότι για το 2010 το αποτέλεσμα είναι καλό αφού είναι θετικό. Αλλά για το 2012 μας δείχνει ότι το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, λόγω μείωσης του κυκλοφορούντος ενεργητικού και την αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, που σημαίνει ότι ο δήμος δεν είναι σε καλή κατάσταση και δεν είναι συνεπείς στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

4.3.4 Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια (Ratio of Owner's Equity to Total Liabilities)

- Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια₂₀₁₀ = Ίδια κεφάλαια/Ξένα κεφάλαια = $11.642.173 / 4.856.401 = 2,4$
- Αριθμοδείκτης Ίδιων προς Δανειακά Κεφάλαια₂₀₁₂ = Ίδια κεφάλαια/Ξένα κεφάλαια = $10.302.443 / 5.677.402 = 1,8$

Για τον δήμο Καρύστου ο δείκτης μας δείχνει ότι βρίσκεται οριακά πάνω από την μονάδα αλλά ωστόσο παρέχει ασφάλεια στους δανειστές του.

4.3.5 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Παγίων ή Κεφαλαίων (Ratio of Owner's Equity to Fixed Assets)

- Αριθμοδείκτης Ίδιων Κεφαλαίων προς Πάγια₂₀₁₀ = Ίδια Κεφάλαια / Καθαρά Πάγια = $11.642.173 / 12.926.607 = 0,9$
- Αριθμοδείκτης Ίδιων Κεφαλαίων προς Πάγια₂₀₁₂ = Ίδια Κεφάλαια / Καθαρά Πάγια = $10.302.443 / 11.804.789 = 0,8$

Με τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη αυτού φαίνεται ότι μόνο το 90% για το 2010 και το 80% για το 2012 της αξίας των παγίων καλύπτεται από τα ίδια κεφάλαια του δήμου, ενώ το υπόλοιπο προέρχεται από τους πιστωτές.

4.3.6 Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις (Ratio of Current Assets to Total Liabilities)

- Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις₂₀₁₀ = $100 * (\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} / \text{Σύνολο Υποχρεώσεων}) = 12.926.607 / 14.856.401 = 87\%$
- Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις₂₀₁₂ = $100 * (\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} / \text{Σύνολο Υποχρεώσεων}) = 11.804.784 / 15.014.532 = 78\%$

Ο δείκτης αυτός είναι υψηλός άρα όπως και στον δήμο Χαλκίδας, μπορεί να εξοφλήσει τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του από τα κεφάλαια κίνησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

- Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, Νικήτα Α. Νιάρχου, εκδ. Σταμούλη Α.Ε, 7^η Έκδοση, Αθήνα 2004
- Δημοσιονομική Αποκέντωση – Θεωρία και Πράξη, εκδ. Τυπωθήτω, Δαρδάνος Γιώργος, Αθήνα 2004

Ιστοσελίδες

- www.ypes.gr
- www.kallikratis.eu
- www.ita.org.gr
- www.kedke.gr
- elawyer.blogspot.gr

- diavgeia.gov.gr
- www.dimos-xalkideon.gr
- www.dimoskarystou.gr